

„Wychowanie to wspieranie dziecka w rozwoju ku pełnej dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej, które powinno być wzmacniane i uzupełniane przez działania z zakresu profilaktyki dzieci i młodzieży”

Program

wychowawczo – profilaktyczny

Szkoły Podstawowej nr 32
im. Leona Kruczkowskiego
w Sosnowcu

Sosnowiec 2023

- **Preambuła**

Program wychowawczo – profilaktyczny został oparty o wizję i misję szkoły, po uprzednim zdiagnozowaniu potrzeb uczniów i nauczycieli oraz oczekiwań rodziców. Podstawą tworzenia programu była diagnoza wartości wyznawanych przez społeczność szkolną oraz sytuacji wychowawczej.

Jednolita koncepcja zgodna z obowiązującymi aktami prawnymi, oczekiwaniami oraz potrzebami środowiska szkolnego i lokalnego programu to tworzenie związku pomiędzy edukacją i wychowaniem oraz próba zintegrowania oddziaływań wychowawczych, profilaktycznych i promocji zdrowia.

Program został opracowany przy aktywnej współpracy nauczycieli, uczniów oraz rodziców/prawnych opiekunów. Przedstawia w sposób całościowy treści i działania o charakterze wychowawczym, profilaktycznym, edukacyjnym i informacyjnym podejmowane w szkole i realizowane przez wszystkich nauczycieli, pracowników administracji i obsługi przy współpracy z rodzicami uczniów. Został osadzony w tradycji szkoły i lokalnej społeczności oraz uwzględnia zmiany zachodzące w niej.

Jego główny cel stanowi wspieranie ucznia we wszechstronnym rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełni dojrzałości fizycznej, emocjonalnej, intelektualnej, duchowej i społecznej.

- **Wstęp do programu wychowawczo-profilaktycznego**

Współcześnie nauczania, wychowania i profilaktyki nie da się od siebie oddzielić. Cele i działania profilaktyczne stają się ważną częścią szkolnego programu dydaktyczno – wychowawczego. Profilaktyka powinna wspomagać proces wychowania, a wychowanie tworzy integralną całość z wiedzą i kreowaniem umiejętności, poprzez które formuje się osobowość młodego człowieka. Nie wolno ich rozdzielać, gdyż wychowanie musi posiłkować się wiedzą, w której zapisane jest doświadczenie.

W każdym momencie edukacji ma miejsce wychowanie młodego człowieka. Zawsze jednocześnie uczymy, wychowujemy i opiekujemy się powierzonymi nam uczniami i dziećmi.

Szkoła jest środowiskiem uczenia się uczniów, a jego najistotniejszym zadaniem jest troska o rozwój indywidualny i społeczny dziecka. Najważniejszymi partnerami w pracy są rodzice/prawni opiekunowie naszych uczniów, wobec których szkoła pełni rolę

wspierającą. W celu podniesienia efektywności swoich działań współpracujemy i korzystamy z pomocy instytucji wspierających szkołę oraz rodziców. Chcemy być podmiotem środowiska lokalnego, ośrodkiem kultury i aktywności.

Działamy po to, aby:

- nasi uczniowie byli solidnie przygotowani do dalszej edukacji oraz do życia w dynamicznie zmieniającym się świecie XXI wieku,
- rodzice/prawni opiekunowie darzyli nas zaufaniem i współpracowali ze szkołą,
- pracownicy mieli satysfakcję z wykonywanej pracy,
- szkoła cieszyła się uznaniem w środowisku.

Realizacja szkolnego programu wychowawczo – profilaktycznego zgodnie z jego założeniami ma doprowadzić do aktywnego rozwoju wszystkich sfer osobowości ucznia i umożliwić mu osiągnięcie szeroko rozumianego sukcesu.

PRIORYTETY SZKOŁY

- Szkoła organizuje proces rozwoju ucznia ukierunkowany na jego sukces.
- Aktywnie wspiera uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych, dba o wyrównywanie szans edukacyjnych dzieci.
- Rozwija umiejętności i zainteresowania uczniów, indywidualizuje proces nauczania.
- Kształtuje postawy sprzyjające dalszemu rozwojowi indywidualnemu i społecznemu uczniów.
- Podejmuje działania zmierzające do ochrony i wzmocnienia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
- Zapobiega wszelkiej dyskryminacji.
- Rozwija ideę wolontariatu, uwrażliwia na potrzeby innych.
- Wszyscy pracownicy szkoły dbają o jednolitość oddziaływań wychowawczych.
- Atmosfera szkoły sprzyja efektywnej i twórczej pracy.
- Eliminuje zagrożenia, podejmuje działania profilaktyczne.
- Wspiera wychowawczą funkcję rodziny.
- Szkoła integruje się ze środowiskiem lokalnym i promuje swoją działalność w środowisku.

Szkoła w realizacji zadań wychowawczych, edukacyjnych i opiekuńczych współpracuje z instytucjami wspierającymi. Działania szkoły wspierają: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna nr 2 w Sosnowcu, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Ośrodek Interwencji Kryzysowej przy Centrum Usług Socjalnych i Wsparcia w Sosnowcu, Komenda Miejska

Policji w Sosnowcu, Sąd Rejonowy w Sosnowcu – Kuratorzy Sądu Rodzinnego i Nieletnich, Urząd Miasta – Wydział Zdrowia, Wydział Edukacji, Straż Miejska, Straż Pożarna, Miejskowa Parafia, Miejski Dom Kultury w Kazimierzu Górniczym, Komitet Ochrony Praw Dziecka w Sosnowcu.

Do głównych aktów prawnych związanych w różnym zakresie z konstruowaniem programu wychowawczego należą:

1. Ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty (Dz.U. 2022 r. poz. 2230 t.j)
2. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Prawo oświatowe (Dz.U. z 2023 r. poz. 900 t.j.)
3. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016 r. Przepisy wprowadzające ustawę – Prawo oświatowe (Dz.U. 2017 poz.60)
4. Ustawa z 12 maja 2022 r. o zmianie ustawy o systemie oświaty oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2022 r., poz. 1116)
5. Ustawa z 26 stycznia 1982r. Karta Nauczyciela (Dz.U. z 2023 poz. 984 t.j.)
6. Rozporządzenie MEN z dnia 14 lutego 2017r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej (Dz.U. z 2017 r. poz. 356 z późn. zm.)
7. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 3 kwietnia 2019r. w sprawie ramowych planów nauczania dla publicznych szkół (Dz.U. z 2019r. poz. 639 z późn. zm.)
8. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 18 sierpnia 2015r w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U. z 2020r. poz 1449 t.j.)
9. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii (Dz.U. 2023r. poz. 172 t.j.)
10. Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi z dnia 26 października 1982r. (Dz.U. 2023 poz. 165 t.j.)
11. Ustawa z 9 listopada 1995r. o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych (Dz.U. z 2023 r. poz. 700 t.j.)
12. Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad organizacji i udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach (Dz.U. 2020 poz. 1280 t.j.)

13. Rozporządzenie Ministra Edukacji i Nauki z dnia 22 lipca 2022 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych szkołach i placówkach (Dz.U. 2022 poz. 1594)
14. Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997r. (Dz.U. 1997 nr 78 poz. 483z póź. zm.)
15. Powszechna Deklaracja Praw Człowieka
16. Konwencja o Prawach Dziecka przyjęta przez Zgromadzenie Ogólne Narodów Zjednoczonych dnia 20 listopada 1989 r. (Dz.U. z 1991 r. Nr 120 poz. 526)
17. Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia
18. Podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa w roku szkolnym 2023/2024.
19. Koncepcja Pracy Szkoły oraz Statut Szkoły (ewaluowane na bieżąco zgodnie z rozporządzeniami MEiN)

- **Diagnoza potrzeb, w tym analiza zasobów szkoły oraz występujących zagrożeń**

- 1. Cel diagnozy:**

Celem diagnozy była ocena czynników ryzyka i czynników chroniących zachowań problemowych/ryzykownych uczniów naszej szkoły, a także dynamiki ich rozwoju w ciągu ostatniego roku szkolnego. Przedmiotem badań były cztery grupy zachowań problemowych/ryzykownych uczniów:

1. przemoc i zachowania agresywne, w tym cyberprzemoc;
2. wykluczenie społeczne;
3. używanie substancji psychoaktywnych;
4. problemy szkolne oraz psychospołeczne czynniki chroniące i czynniki ryzyka uwzględniające: wpływy rówieśnicze, rodzinne, szkolne, naukę zdalną, środowiskowe i cechy indywidualne.

Świadomie zrezygnowano z badania przedwczesnych zachowań seksualnych młodzieży ze względu na bardzo młody wiek uczestników badań.

Przygotowując diagnozę bazowano na wynikach badań z poprzedniego roku oraz badaniach zewnętrznych. Zakreślały one obszary, które sprzyjały występowaniu oraz zażywaniu środków odurzających. Posługując się definicją, że czynniki ryzyka to cechy osobowe, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe potencjalnie wpływające na pojawienie się problemów w obszarze zdrowia psychicznego, zwiększające prawdopodobieństwo ich wystąpienia, przyjęto, że są to:

Indywidualne czynniki ryzyka:

- niska samoocena,
- skłonność do zachowań depresyjnych, zwłaszcza w okresie osamotnienia, braku kontaktów rówieśniczych, izolacji z powodu pandemii,
- deficyty rozwojowe: nadpobudliwość, słaba odporność na frustrację, niedojrzałość emocjonalna i społeczna, słaba kontrola wewnętrzna,
- cechy charakteru takie jak: impulsywność, skłonność do zachowań ryzykownych, wysoki poziom lęku i niepokoju,
- podatność na wpływy,
- niski poziom oczekiwania sukcesu,
- duże zapotrzebowanie na stymulację,
- wcześnie występujące zachowania problemowe (zachowania opozycyjne, buntownicze, agresywne),
- wczesne rozpoczynanie eksperymentowania z substancjami psychoaktywnymi (inicjacja przed 12 rokiem życia),
- pozytywne oczekiwania dotyczące skutków picia alkoholu i używania innych substancji.

Rodzinne czynniki ryzyka:

1. niekorzystne czynniki prenatalne (palenia papierosów lub picie alkoholu przez matkę w czasie ciąży),
2. brak więzi z rodzicami, wrogość wobec dziecka,
3. konflikty rodzinne z udziałem dziecka,
4. nieprawidłowa realizacja ról rodzicielskich (słaby nadzór nad dzieckiem, małe zaangażowanie rodziców w aktywność dziecka, surowa dyscyplina w domu lub brak dyscypliny; niekonsekwencja wychowawcza),
5. przyzwalające postawy rodziców wobec różnych zachowań problemowych dzieci,
6. antyspołeczne wzorce ról w dzieciństwie, negatywne wzory starszego rodzeństwa (picie, palenie, używanie narkotyków),
7. przestępczość, nadużywanie środków psychoaktywnych przez rodziców, choroby psychiczne rodziców.

Czynniki ryzyka związane ze szkołą:

- zły klimat społeczny szkoły, niski poziom nauczania, brak wsparcia nauczycieli,
- wczesne niepowodzenia w nauce,
- negatywny stosunek do szkoły i obowiązków szkolnych,
- brak motywacji do nauki,

- problemy z zachowaniem w szkole oraz na zajęciach online.

Czynniki związane z rówieśnikami

1. przynależność do niekonstruktywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy z problemami w zachowaniu, nierespektujący norm społecznych, używający substancji psychoaktywnych),
2. obserwowanie u rówieśników aprobaty dla używania substancji psychoaktywnych,
3. odrzucenie przez rówieśników,
4. cyberprzemoc.

Czynniki środowiskowe:

1. duża dostępność substancji psychoaktywnych,
2. nasilenie przemocy w środowisku lokalnym,
3. bieda, niski status społeczno-ekonomiczny,
4. wysoka przestępczość, nieprzestrzeganie prawa.

Czynniki chroniące to cechy, sytuacje, warunki i wydarzenia życiowe, które zmniejszają prawdopodobieństwo wystąpienia problemów i zaburzeń. Stanowią one swego rodzaju bufor redukujący wpływ czynników ryzyka, modyfikując ich potencjalny negatywny wpływ, a tym samym zwiększając odporność jednostki na trudne sytuacje życiowe tak, że może lepiej się z nimi zmagać. Przykłady najważniejszych z nich to:

Czynniki chroniące indywidualne:

- wysoka inteligencja, zdolność uczenia się, ciekawość poznawcza,
- posiadanie planów i celów życiowych, aspiracje edukacyjne,
- zrównoważony temperament, towarzyskość, dobre zdolności adaptacyjne,
- sprawne mechanizmy samokontroli (radzenie sobie z negatywnymi emocjami, kontrola impulsów),
- poczucie własnej wartości, wiara we własne możliwości,
- optymizm i pogoda ducha,
- umiejętności społeczne (porozumiewanie się z innymi w sytuacjach konfliktowych, rozwiązywanie problemów, asertywność, poczucie własnej skuteczności).

Czynniki chroniące rodzinne:

- silna więź z rodzicami,
- zaangażowanie rodziców w życie i naukę dziecka,
- wsparcie ze strony rodziców, zaspokajanie potrzeb dziecka (emocjonalnych, poznawczych, społecznych i materialnych),
- zasady rodzinne, jasne oczekiwania rodziców.

Czynniki chroniące związane ze szkołą:

- poczucie przynależności do klasy chociażby przez wspólne spotkania online, wykonywanie zespołowo projektów,
- pozytywny klimat szkoły i wsparcie nauczycieli,
- wymaganie od uczniów odpowiedzialności i udzielania sobie wzajemnej pomocy,
- wzmocnienia pozytywne, okazje do przeżycia sukcesu i rozpoznawania własnych osiągnięć – tzw. pedagogika pozytywna.

Czynniki chroniące rówieśnicze:

- przynależność do pozytywnej grupy rówieśniczej (rówieśnicy akceptujący normy, z aspiracjami edukacyjnymi, prospołeczni).

Czynniki chroniące środowiskowe:

- zaangażowanie w konstruktywną działalność (wolontariat),
- przyjazne i bezpieczne sąsiedztwo (dostęp do ośrodków rekreacji, poradni, ośrodków interwencji kryzysowej),
- obecność wspierających, mądrych dorosłych (mentorów, wychowawców, trenerów itp.).

Dlatego też, badanie koncentrowało się wokół obszarów związanych z: samopoczuciem dzieci/młodzieży w środowisku szkolny, klasowym, relacjami z rówieśnikami, rodzicami, nauczycielami, zainteresowaniami, obowiązującymi zasadami.

Wnioski i wyniki wywiadów grupowych (dyskusje w klasach) oraz rozmów indywidualnych prowadzonych przez pedagoga szkolnego, psychologa szkolnego i wychowawców z uczniami i rodzicami stanowią podstawę do identyfikacji czynników ryzyka i czynników chroniących, a tym samym wprowadzenia zmian w Programie wychowawczo-profilaktycznym na rok szkolny 2023/2024.

2. Metody badawcze:

Metoda analizy poniższych dokumentów:

- diagnoza ankiet dotyczących powyższej problematyki;
- ustrukturyzowanych rozmów z grupami uczniów czy rodziców;
- wywiadów i konsultacji przeprowadzanych z uczniami i rodzicami;
- arkusza diagnostycznego skierowanego do wychowawców klas;
- sprawozdań wychowawców klas o sytuacji wychowawczej po zakończeniu roku szkolnego 2022/2023;

- dokumentacji pedagoga szkolnego i psychologa szkolnego o sytuacji rodzinnej naszych uczniów i zgłaszanych problemach przez uczniów i rodziców - dokumentacji szkolnej, w tym dokumentacji szkolnej dotyczącej interwencji wychowawczych;
- analizy dokumentacji z uczestnictwa w realizowanych dotychczas programach profilaktycznych w szkole;
- analizy potrzeb w zakresie świadczenia pomocy psychologiczno-pedagogicznej – liczba opinii i orzeczeń ppp na dzień 1 września 2023 r.;
- wyników nadzoru pedagogicznego sprawowanego przez dyrektora;
- analizy Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii i innych źródeł zewnętrznych.

Dodatkowo w diagnozie potrzeb uwzględniono:

- 1) wnioski z nieustrukturyzowanych obserwacji nauczycieli i specjalistów;
- 2) bieżące, podstawowe kierunki realizacji polityki oświatowej państwa.

Metody dialogowe – pogłębione wywiady z rodzicami prowadzone przez psychologa i pedagoga szkolnego oraz Radą Rodziców.

3. Podsumowanie - Diagnoza potrzeb, w tym analiza zasobów szkoły oraz występujących zagrożeń

Szkoła Podstawowa nr 32 im. Leona Kruczkowskiego w Sosnowcu jest szkołą ogólnodostępną, położoną w dzielnicy Sosnowca Kazimierz Górniczy. Nasi uczniowie wychowują się w środowiskach zróżnicowanych pod względem socjalnym oraz opiekuńczo – wychowawczym. Zdecydowana większość uczniów naszej szkoły mieszka z obojgiem rodziców. Jednak coraz liczniejsza grupa uczniów pochodzi z rodzin niepełnych. Przy czym większość z nich mieszka jedynie z matką, a tylko niewielką grupę stanowią uczniowie, których faktycznym opiekunem jest tylko ojciec. Nieliczni uczniowie mieszkają z kimś z dalszej rodziny, np. z babcią. Zmalał odsetek uczniów wychowujących się w rodzinach niewydolnych wychowawczo lub objętych nadzorem kuratorskim.

Większość rodziców nie dostrzega w otoczeniu swoich dzieci sytuacji zagrażających ich zdrowiu związanych z używaniem substancji psychoaktywnych. Prawie wszyscy rodzice deklarują, że rozmawiają ze swymi dziećmi na temat szkodliwości zażywania w/w substancji. Duża grupa uczniów uważa, że posiada odpowiednią wiedzę dotyczącą uzależnienia od narkotyków i skutków ich zażywania, podając za przykład udział w zajęciach i warsztatach

organizowanych przez szkołę (m.in. „Smak życia czyli debata o dopalaczach”) a rodzice oczekują kontynuacji działań dotyczących profilaktyki uzależnień. Uczniowie nie zgłaszają występowania w szkole problemu narkomanii, alkoholizmu. Jednak zwracają uwagę na palenie papierosów przez uczniów w okolicy szkoły i w toaletach szkolnych. Szkoła nie jest postrzegana jako miejsce, gdzie można mieć łatwy dostęp do narkotyków czy innych szkodliwych substancji.

Z uwagi na organizację pracy szkoły uwzględniającą potrzeby uczniów, żaden uczeń w placówce nie jest anonimowy. Zdecydowanie większość rodziców i uczniów postrzega szkołę jako miejsce bezpieczne. Prawie wszyscy uczniowie i rodzice stwierdzają, że podejmowane przez szkołę działania w zakresie nadzoru nad bezpieczeństwem są skuteczne i bardzo potrzebne (monitoring, dozór wewnętrzny wóźnej nad osobami wchodzącymi do budynku szkolnego, dyżury nauczycieli w szczególności w szatni i na boisku szkolnym). Wysoki stopień poczucia bezpieczeństwa zgłaszają także nauczyciele.

W szkole zdarzają się akty agresji. Zjawiska przemocy lub agresji dotyczyły cyberprzemocy, przemocy werbalnej, wyśmiewania, popychania się. Wszyscy nauczyciele reagują na przemoc uczniowską i prowadzą rozmowy wychowawcze z uczniami na temat agresji. Nieliczni uczniowie (4%) w szkole czują się izolowani przez rówieśników, odrzucani i nieakceptowani przez kolegów lub koleżanki. Ci sami uczniowie stwierdzają, że nie lubią szkoły i niechętnie do niej przychodzą, nie mają kolegów i koleżanek. Szkoła powzięła informacje o kilku przypadkach zachowań autodestrukcyjnych (samookaleczenia).

Nasza szkoła jest nowoczesną, innowacyjną placówką przygotowującą uczniów do nauki na kolejnym etapie edukacyjnym oraz do jak najlepszego pełnienia ról społecznych i funkcjonowania w życiu dorosłym. Uczniowie naszej szkoły mają możliwość udziału w zajęciach dodatkowych. Uczniowie z problemami edukacyjnymi mogą powtórzyć i utrwalić materiał na indywidualnych konsultacjach, dzieci chcące pogłębić wiedzę oraz rozwijać swoje zainteresowania, zdolności i pasje mogą uczestniczyć w kołach zainteresowań, a uczniowie chcący pomóc innym mogą wziąć udział w akcjach charytatywnych. Rodziny uczniów, które znalazły się w trudnej sytuacji materialnej mają możliwość skorzystania ze szkolnych stypendiów socjalnych, bezpłatnych obiadów finansowanych przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej oraz sponsorów indywidualnych.

4. Wnioski z analizy danych.

Przeprowadzona w środowisku szkolnym diagnoza pozwoliła określić sukcesy, jakie osiągnięto w sferze wychowawczej oraz wskazała problemy, na które należy zwrócić szczególną uwagę w pracy wychowawczo – profilaktycznej.

Na podstawie analizy sytuacji wychowawczej oraz sytuacji dydaktycznej można wyodrębnić główne czynniki ryzyka i czynniki chroniące dotyczące środowiska szkolnego.

Do czynników chroniących możemy zaliczyć:

- wysoki stopień poczucia bezpieczeństwa deklarowany przez nauczycieli, rodziców i uczniów;
- otoczenie opieką dzieci w czasie pozalekcyjnym w sprawnie funkcjonującej, cenionej przez dzieci i rodziców, świetlicy szkolnej;
- wzmocnienie poczucia bezpieczeństwa dzięki rozbudowanemu monitoringowi wizyjnemu oraz możliwości konsultacji z nauczycielami i specjalistami w godzinach popołudniowych;
- wsparcie ze strony specjalistów szkolnych: logopedy pedagoga, psychologa, specjalistów m.in. nauczycieli współorganizujących kształcenie specjalne oraz higienistki szkolnej, w tym w takcie edukacji zdalnej;
- większość uczniów odczuwa wsparcie i pomoc ze strony swoich rodziców/opiekunów;
- w przeważającej większości uczniowie mają dobry kontakt ze swoimi wychowawcami, dobrze czują się w szkole i w klasie;
- duża grupa dzieci ma pozytywne nastawienie wobec szkoły i nauki;
- w klasyfikacji rocznej, w większości klas, wysokie średnie ocen oraz wysokie oceny zachowania;
- wysokie wyniki egzaminów zewnętrznych;
- uczniowie i rodzice wykazują dużą wrażliwość społeczną, angażując się w organizowane w szkole akcje charytatywne, działania wolontariatu itp.;
- szkoła zdecydowanie nie akceptuje przemocy, stara się ją wyeliminować reagując na jej przejawy, przestrzegając procedur, podejmując różnorodne działania w ramach realizowanych projektów i akcji;
- szkoła jest zadbane, czysta, stale modernizowana.

Czynniki ryzyka w naszym środowisku:

- liczna grupa uczniów ma swobodny, niekontrolowany dostęp do cyberprzestrzeni w domu rodzinnym. W efekcie zgłaszano do szkoły liczne sytuacje pojawiających się niewłaściwych wpisów o kolegach i koleżankach na portalach internetowych i social mediach;
- u małej grupy uczniów naszej szkoły pojawiają się:
  - a) niska motywacja do nauki,
  - b) niepowodzenia szkolne,

- c) różne problemy rodzinne,
- d) niska samoocena i brak wiary we własne siły;
- istnieje bardzo mała grupa uczniów, którzy:
  - a) mają problemy z regularnym uczęszczaniem do Szkoły,
  - b) są zaniedbani wychowawczo i opiekuńczo przez rodziców,
  - c) są zaburzeni emocjonalnie, łamią społeczne normy i zasady zachowań;
  - d) nie radzą z emocjami,
- część rodziców nie przejawia zainteresowania sprawami dotyczącymi ich dzieci, w zbyt małym stopniu angażuje się w pomoc dzieciom w pokonywaniu pojawiających się trudności;
- najczęściej występującymi problemami w szkole są:
  - a) zaczepki, konflikty między członkami społeczności klasowej,
  - b) problem agresji słownej (używanie wulgaryzmów, wyzwisk, obgadywanie),
  - c) niewłaściwe zachowania w szatniach i toaletach,
- zdarzają się również przypadki złego zachowania uczniów na przerwach i na lekcjach:
  - a) trudności z utrzymaniem dyscypliny na lekcjach,
  - b) niszczenie mienia szkolnego,
  - c) niebezpieczne zabawy w czasie przerw,
  - d) niewłaściwy stosunek do nauczycieli i pracowników szkoły,

5. Zalecenia i rekomendacje:

1. W ramach działalności stymulującej wzrost czynników chroniących:
  - zwiększać poczucie akceptacji uczniów w społeczności szkolnej;
  - stymulować wzrost umiejętności psychologicznych oraz społecznych uczniów;
  - zwiększać kompetencje w zakresie udzielania pomocy psychologiczno-pedagogicznej, a także wychowawczych i profilaktycznych nauczycieli i wychowawców;
  - dbać o wzrost kompetencji wychowawczych rodziców;
  - aktywizować rodziców w ważnych wydarzeniach i działaniach na rzecz tworzenia bezpiecznej przyjaznej szkoły;
  - uspołecznianie wszystkich członków społeczności szkolnej przez większą aktywność nauczycieli, wychowawców, rodziców, uczniów na rzecz szkoły.
2. Wspomagać wychowawczą rolę rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży.

3. Kontynuować profilaktykę pozytywną – wzmacniać u uczniów postawy pożądane społecznie i akceptowane powszechnie zachowania.
4. Podejmować działania zmierzające do ochrony i wzmacniania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
5. Upowszechniać ideę akceptacji różnorodności uczniów w tym ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi, odmiennych kulturowo i językowo, oraz idei bezpiecznej i efektywnej edukacji włączającej uczniów z niepełnosprawnościami.
6. Nadal doskonalić kompetencje nauczycieli i wychowawców umożliwiające budowanie pozytywnych relacji z uczniami i ich rodzicami, w tym kompetencji z zakresu komunikacji interpersonalnej oraz doskonalenie kompetencji z zakresu przeciwdziałania agresji i przemocy rówieśniczej, w tym cyberprzemocy, rozwiązywania konfliktów, podejmowania interwencji profilaktycznych, reagowania w sytuacjach kryzysowych.
7. Kontynuować programy profilaktyczne dotyczące zagadnień agresji. Szczegółne zwrócenie uwagi na występowanie ośmieszania, agresji słownej oraz poniżania wśród uczniów. Zwiększać wiedzę na temat tego, jak walczyć z takim zjawiskiem, jak sobie radzić w sytuacji problemowej.
8. Realizować edukację zdrowotną w zakresie przeciwdziałania uzależnieniom. Promowanie zdrowego stylu życia.
9. Kształtować umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów.
10. Podejmować działania w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
11. Działania prowadzić wobec i z udziałem wszystkich członków społeczności szkolnej; uczniów i ich rodziców, dyrektorów, nauczycieli i innych pracowników szkoły.

Otoczająca rzeczywistość – czas transformacji i naturalne zmiany rozwojowe uczniów – niesie ze sobą pewne zagrożenia dla rozwoju młodego człowieka. Przeciwdziałanie tym zagrożeniom lub ich osłanianie jest ważne dla wychowania.

Wychowanie to proces, który składa się z czterech podstawowych elementów:

- wspomagania,
- kształtowania,
- zapobiegania,
- korygowania.

Realizacja założeń programowych wpłynie na spójność i wielokierunkowość oddziaływań wychowawczych skierowanych do uczniów.

- **Wizja szkoły**

- Jesteśmy szkołą zintegrowaną ze środowiskiem, dającą dobry start do dalszych etapów kształcenia.
- Celem naszej szkoły jest przyswojenie przez uczniów określonego zasobu wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk; zdobycie umiejętności wykorzystania posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów; kształtowanie u uczniów postaw warunkujących sprawne i odpowiedzialne funkcjonowanie we współczesnym świecie.
- Naszym celem jest nauczać naszych wychowanków umiejętności odnajdywania się w nowej rzeczywistości, twórczego myślenia, odwagi w wyrażaniu własnych myśli, poglądów i zapatrywań.
- Oferujemy rzetelną wiedzę, wysoki poziom nauczania, kształcenie dostosowane do możliwości i aspiracji uczniów i rodziców.
- Jesteśmy placówką wspierającą rozwój talentów poprzez edukację regionalną, kulturalną, medialną, informatyczną, zdrowotną, języki obce, sport.
- Zapewniamy dobrze zorganizowane, atrakcyjne zajęcia lekcyjne i pozalekcyjne.
- Jesteśmy szkołą przyjazną, bezpieczną, otwartą na wdrażanie nowych, ciekawych pomysłów.
- Damy podstawę i przygotowanie do wkroczenia w nowe czasy, w społeczeństwo informacyjne.

- **Misja szkoły**

- Jesteśmy szkołą, która swoje działanie opiera na wartościach: miłości, mądrości i wolności.
- Szkoła dąży do stworzenia wspólnoty wszystkich nauczycieli, uczniów, ich rodziców oraz pracowników niepedagogicznych szkoły, opartej o jasny i przejrzysty system norm oraz współpracę.
- Szanujemy prawo każdego człowieka, bez względu na wiek, do odmienności myśli i poglądów, wyboru dróg życiowych i kreatywnego myślenia.
- Uwrażliwiamy ucznia na innych ludzi.
- Podstawą działania jest rzetelne zdobywanie, pogłębianie i przekazywanie wiedzy przydatnej na dalszych etapach kształcenia i w dalszym życiu.
- Przygotowujemy uczniów do życia we współczesnym świecie przyrody i techniki; kształtujemy postawy prozdrowotne i proekologiczne.

- **Sylwetka absolwenta.**

Zadaniem szkoły jest wychowywanie dzieci i młodzieży do wartości. Wprowadzanie uczniów w świat wartości, w tym ofiarności, współpracy, solidarności, altruizmu, patriotyzmu, szacunku dla tradycji, wskazywanie wzorców postępowania i budowanie relacji społecznych, sprzyjających bezpiecznemu rozwojowi ucznia.

W ciągu całego cyklu kształcenia w szkole sam uczeń, wychowawca, nauczyciele przedmiotu i inni pracownicy szkoły dążą do tego, aby absolwent naszej szkoły kierował się priorytetowymi zasadami określonymi w statucie i programie wychowawczo – profilaktycznym Szkoły Podstawowej nr 32 im. Leona Kruczkowskiego w Sosnowcu.

Absolwent naszej szkoły

jest:

- pracowity oraz systematyczny, rzetelny i samodzielny,
- przygotowany do dalszego etapu kształcenia,
- koleżeński,
- tolerancyjny,
- wrażliwy na potrzeby innych (cechuje go życzliwość i chęć niesienia pomocy innym),
- kieruje się w codziennym życiu zasadami etyki i moralności;

umie:

- poprawnie wyrażać swoje emocje,
- postrzegać otaczający świat,
- posługiwać się TIK (korzysta z różnych źródeł wiedzy i informacji, racjonalnie wykorzystuje narzędzia i technologie informatyczne),
- komunikować się z innymi;

zna:

- zasady dobrych obyczajów i kultury bycia,
- historię i kulturę własnego narodu i regionu oraz tradycje szkoły,
- zasady ochrony zdrowia psychicznego (w tym w sytuacji kryzysowej wywołanej epidemią, doświadczeniem wojny) oraz czynniki chroniące przed zagrożeniami wynikającymi z długotrwałej izolacji społecznej i reżimu sanitarnego),
- współczesne zagrożenia społeczne i cywilizacyjne, podejmuje odpowiedzialne decyzje w trosce o bezpieczeństwo własne i innych,
- rozumie związek między pogorszeniem się stanu zdrowia psychicznego a podejmowaniem zachowań ryzykownych i problemów z tym związanych (np. stosowanie substancji psychoaktywnych, przemocy);

potrafi:

- współtworzyć życie społeczne grupy, do której należy,
- rozpoznać wartości,
- radzić sobie w trudnych sytuacjach (wie gdzie szukać pomocy),
- dbać o zdrowie, higienę osobistą, wygląd zewnętrzny i sprawność fizyczną,
- jest przygotowany do odpowiedzialnego kształtowania własnego życia i prawidłowych wyborów życiowych;

dostrzega:

- niebezpieczeństwo płynące z nieprzemyślanych wyborów,
- potrzeby własne i innych ludzi;

ma świadomość:

- odpowiedzialności za siebie i za innych (szanuje siebie i innych),
- poszanowania wspólnego dobra, tolerancji,
- bycia częścią większej grupy, klasy, szkoły, społeczności lokalnej.

• **Cele programu wychowawczo-profilaktycznego**

Podstawowym celem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest wspieranie dzieci i młodzieży w rozwoju oraz zapobieganie zachowaniom problemowym, ryzykownym. Ważnym elementem realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego jest kultywowanie tradycji i ceremoniału szkoły.

Podstawowe zasady realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego obejmują:

- powszechną znajomość założeń programu – przez uczniów, rodziców i wszystkich pracowników szkoły;
- zaangażowanie wszystkich podmiotów szkolnej społeczności i współpracę w realizacji zadań określonych w programie;
- respektowanie praw wszystkich członków szkolnej społeczności oraz kompetencji organów szkoły (m.in. dyrektora, rady rodziców, samorządu uczniowskiego);
- współdziałanie ze środowiskiem zewnętrznym szkoły wspierającym działalność wychowawczą i profilaktyczną szkoły;
- współodpowiedzialność za efekty realizacji programu.

Szkoła w szczególności:

1. Kształci uczniów otwartych, ciekawych świata, zdolnych do twórczego myślenia,

łatwo przystosowujących się do zmiany.

2. Umacnia poczucie własnej wartości oraz pomaga odnaleźć indywidualną drogę rozwojową.
3. Stwarza warunki do rozwijania własnych zainteresowań i talentów oraz do udziału w życiu szkoły i środowiska.
4. Uczy pracy zespołowej, efektywnej komunikacji, celowego działania, odpowiedzialności za efekty własnej pracy, budowania obrazu własnej osoby w oparciu o rzetelną samoocenę.
5. Uświadamia przynależność do rodziny, grupy rówieśniczej, środowiska lokalnego, narodu, świata.
6. Kształci umiejętność bezpiecznego posługiwania się nowoczesnymi środkami komunikacji i informacji.
7. Uczy odpowiedzialności za stan środowiska naturalnego.
8. Propaguje zdrowy styl życia oraz zapewnia zdrowe i higieniczne warunki nauki i pracy.
9. Wychowuje w oparciu o wartości uniwersalne.
10. Podejmuje działania zmierzające do ochrony i wzmacniania zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
11. Stwarza warunki do działalności twórczej i prezentowania swoich osiągnięć muzycznych, wokalnych, recytatorskich, tanecznych, konstrukcyjnych, sportowych, innych.
12. Podejmuje działania w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej.
13. Kształtuje umiejętności uczniów w zakresie prawidłowego funkcjonowania w środowisku cyfrowym, w szczególności w środowisku tzw. nowych mediów.
14. Uczy tolerancji wobec osób innej narodowości, tradycji kulturowej, niepełnosprawności; uczy, że wszyscy ludzie mają równe prawa.
15. Szkoła jest organizatorem wydarzeń dla lokalnej społeczności.

Cele ogólne programu wyznaczają kierunki oddziaływań wychowawczo – profilaktycznych zatem uwzględniają cztery aspekty wychowania:

- wspomaganie naturalnego rozwoju,
- kształtowanie sposobu myślenia i postaw uznawanych za pożądane,
- profilaktykę zachowań ryzykownych,
- korekcję deficytów i urazów.

Cele ogólne programu wychowawczego – profilaktycznego:

1. Wszechstronny rozwój ucznia we wszystkich sferach jego osobowości (w wymiarze intelektualnym, psychicznym, zdrowotnym, estetycznym, moralnym, duchowym).
2. Przygotowanie dzieci, młodzieży do życia i aktywnego udziału w grupie i w społeczeństwie.
3. Zapewnienie uczniom możliwości zdobycia wiedzy i umiejętności niezbędnych do ukończenia szkoły.
4. Wspieranie aktywności i inicjatyw młodzieży.
5. Kształtowanie umiejętności uczestniczenia w kulturze.
6. Rozwijanie sfery duchowej i emocjonalnej zgodnie z wartościami życia m.in.:
  - uczeń jest prawy – rozumie i odróżnia dobro od zła.
  - uczeń umie dokonywać właściwych wyborów.
  - uczeń jest wrażliwy społecznie, świadomie przygotowuje się do przyszłych zadań i ról społecznych.
  - uczeń rozwija się zgodnie ze swoimi możliwościami, aktywnie uczestniczy w procesie kształcenia.
7. Rodzice współpracują z nauczycielami i wychowawcami w sprawach wychowania i kształcenia dzieci.

Cele szczegółowe

1. Kształtowanie postaw moralnych, obywatelskich i patriotycznych w oparciu o normy etyczne i przyjęty system wartości.
2. Przygotowanie uczniów do właściwego pełnienia ról społecznych.
3. Kształtowanie odpowiednich postaw moralnych i tolerancji wobec zachowań innych ludzi.
4. Budowanie poczucia bezpieczeństwa w szkole – tworzenie życzliwej atmosfery w szkole, wzajemnego szacunku, tolerancji, pozytywnej samooceny uczniów, nauczycieli i pracowników szkoły.
5. Kształtowanie osobowości uczniów poprzez wskazywanie właściwych postaw wobec siebie i innych ludzi oraz umiejętności analizowania różnorodnych zachowań.
6. Przygotowanie uczniów do życia w świecie poprzez ukazywanie różnych aspektów życia społecznego wraz z jego zagrożeniami.

7. Wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra oraz rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży.
8. Podejmowanie działań zmierzających do ochrony i wzmocnienia zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży.
9. Integrowanie zespołów klasowych, społeczności szkolnej.
10. Podejmowanie działań związanych z przekazywaniem narzędzi do samopomocy, np.:
  - zajęcia/warsztaty z zakresu radzenia sobie ze stresem,
  - uczenie obniżania napięcia,
  - kierowanie uczniów i rodziców do odpowiednich instytucji pomocowych.
11. Propagowanie samorządności - włączenie całej społeczności szkolnej do współdecydowania o sprawach szkoły.
12. Kształcenie umiejętności przeciwstawiania się wpływom kolegów ze środowisk zdemoralizowanych.

Realizacja programu wychowawczo – profilaktycznego obejmuje:

1. Działalność wychowawczą polegającą na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganie ucznia i wychowanka w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:
  - 1) fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia i wychowanka wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych w tym w zakresie przeciwdziałania rozprzestrzenianiu się epidemii oraz chorób cywilizacyjnych;
  - 2) psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucia siły, chęci do życia i witalności, ukształtowanie postaw sprzyjających rozwijaniu własnego potencjału, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi uczniów, zdrowiu i dobrej kondycji psychicznej, poszerzenie kompetencji i świadomości znaczenia wsparcia w sytuacji kryzysowej osób z najbliższego otoczenia uczniów (rodziców, nauczycieli i wychowawców, specjalistów w zakresie pomocy psychologiczno-pedagogicznej, rówieśników);
  - 3) społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych, kreowanie

postaw pro społecznych w sytuacji kryzysowej (np. epidemii, konfliktu zbrojnego - sytuacja kryzysowa uczniów z Ukrainy);

- 4) aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia, rozwijanie poczucia odpowiedzialności społecznej w sytuacjach kryzysowych zagrażających całemu społeczeństwu (np. rozprzestrzenianie się epidemii, trwanie konfliktu zbrojnego).
2. Działalność edukacyjną polegającą na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.
3. Działalność informacyjną polegającą na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych.
4. Działalność profilaktyczną polegającą na realizowaniu działań z zakresu profilaktyki uniwersalnej, selektywnej i wskazującej.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

1. Współdziałanie całej społeczności szkoły na rzecz kształtowania u uczniów wiedzy, umiejętności i postaw określonych w sylwetce absolwenta;
2. kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie i odpowiedzialność za własny rozwój należą do jednych z najważniejszych wartości w życiu, a decyzje w tym zakresie podejmowane są w poczuciu odpowiedzialności za siebie i innych;
3. współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania spójnego systemu wartości oraz kształtowania postaw prozdrowotnych i promowania zdrowego stylu życia oraz zachowań proekologicznych;
4. wzmacnianie wśród uczniów i wychowanków więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
5. kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole lub placówce, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, wychowanków i wychowawców, a także nauczycieli, wychowawców i rodziców lub opiekunów, w tym wzmacnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami i wychowawcami;

6. doskonalenie umiejętności nauczycieli i wychowawców w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
7. wzmacnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli i wychowawców oraz rodziców lub opiekunów;
8. kształtowanie u uczniów postaw prospołecznych, w tym poprzez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym;
9. przygotowanie uczniów do aktywnego uczestnictwa w kulturze i sztuce narodowej i światowej;
10. wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych;
11. wykształcenie u uczniów, nauczycieli i rodziców postrzegania sytuacji kryzysowych jako szansy na „zmianę” mogącą przynieść trwałe wartości, np. umiejętność zapobiegania bezradności będącej początkiem pogorszenia kondycji psychicznej człowieka i jej negatywnych skutków,

Działalność edukacyjna obejmuje w szczególności:

1. Poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli i wychowawców na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, a także suplementów diet i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;
2. rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
3. doskonalenie kompetencji nauczycieli, wychowawców, rodziców w zakresie profilaktyki oraz rozpoznawania wczesnych symptomów depresji u dzieci i starszej młodzieży;
4. poszerzanie wiedzy uczniów, nauczycieli, rodziców na temat wpływu sytuacji kryzysowej wywołanej np. pandemią, konfliktem zbrojnym, na funkcjonowanie każdego człowieka oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą,
5. kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji,

6. kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu,
7. poszerzanie wiedzy uczniów na temat metod zapobiegania rozprzestrzenianiu się epidemii, chorobom cywilizacyjnym,
8. prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej,
9. doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego,
10. poszerzanie wiedzy uczniów na temat konsekwencji nadużywania multimediów (uzależnienie cyfrowe),
11. doskonalenie kompetencji nauczycieli i wychowawców w zakresie profilaktyki uzależnienia od multimediów.

Działalność informacyjna obejmuje w szczególności:

1. Dostarczenie aktualnych informacji nauczycielom, wychowawcom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych i innych zagrożeń cywilizacyjnych, a także działań podejmowanych na rzecz kompensowania negatywnych skutków przedłużającej się epidemii;
2. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
3. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku obniżonej kondycji psychicznej, depresji, innych problemów psychologicznych i psychiatrycznych jako skutków sytuacji traumatycznych i kryzysowych (np. epidemii, działań wojennych na Ukrainie);
4. przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom i wychowawcom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii;

5. udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku uzależnienia cyfrowego;
6. informowanie uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkół i placówek z Policją w sytuacjach zagrożenia uzależnieniami;
7. udostępnienie informacji o możliwościach różnorodnego wsparcia uczniów z Ukrainy.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1. Wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych;
2. wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na ryzyko zachowań ryzykownych,
3. wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków odurzających lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia,
4. wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły.
5. wspieranie uczniów i wychowanków, u których zaobserwowano uzależnienie od technologii cyfrowych, a także prowadzenie działań profilaktycznych wobec wszystkich uczniów szkoły (np. przekierowywanie ich uwagi na rozwój indywidualnych zainteresowań oraz angażowanie uczniów do aktywności w różnych dziedzinach).

Działania w tym obszarze obejmują w szczególności:

1. realizowanie wśród uczniów i wychowanków oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowanych celów profilaktycznych,
2. przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby,

w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej,

3. kształtowanie i wzmacnianie norm przeciwnych używaniu środków odurzających, substancji psychotropowych, środków zastępczych, nowych substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych,
4. poszerzenie kompetencji osób oddziałujących na uczniów (nauczycieli, rodziców, wychowawców, specjalistów) w zakresie wczesnego rozpoznawania objawów depresji,
5. doskonalenie zawodowe nauczycieli i wychowawców w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów i wychowanków zachowań ryzykownych.

W bieżącym roku szkolnym najważniejsze działania w pracy wychowawczej są ukierunkowane na:

- stymulowanie wzrostu czynników chroniących,
- wspomaganie rozwoju ucznia w sferze emocjonalnej, społecznej i twórczej,
- kontynuację profilaktyki pozytywnej – wzmacnianie u uczniów postaw pożądanych społecznie i akceptowanych powszechnie zachowań,
- budowanie poczucia integracji z zespołem klasowym i środowiskiem szkolnym jako podstawowego czynnika w odbudowaniu poczucia bezpieczeństwa; wzbudzenie poczucia przynależności do grupy,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- budowanie i umacnianie u uczniów prawidłowego funkcjonowania w grupie społecznej w szkole, klasie,
- rozbudzanie poczucia własnej wartości, wiary we własne siły i możliwości,
- podejmowanie działań w zakresie zachęcania i wspierania uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej,
- budowanie poczucia tożsamości regionalnej i narodowej,
- przeciwdziałanie przemocy, agresji i uzależnieniom,
- przeciwdziałanie pojawianiu się zachowań ryzykownych,
- troskę o szeroko pojęte bezpieczeństwo podopiecznych, nauczycieli i rodziców,
- utrwalanie u uczniów świadomego respektowania przyjętych reguł sanitarnych,

- dalsze minimalizowanie negatywnych skutków sytuacji kryzysowej wywołanej działaniami wojennymi na terenie Ukrainy, w jakiej znaleźli się uczniowie przybyli z tego państwa,
- wspomaganie wychowawczej roli rodziny poprzez pomoc w kształtowaniu u uczniów stałych sprawności w czynieniu dobra, rzetelną diagnozę potrzeb rozwojowych dzieci i młodzieży.

Zadania profilaktyczne programu to:

- zapoznanie z normami zachowania obowiązującymi w szkole,
  - znajomość zasad ruchu drogowego – bezpieczeństwo w drodze do szkoły,
  - promowanie zdrowego stylu życia,
  - kształtowanie nawyków prozdrowotnych,
  - rozpoznawanie sytuacji i zachowań ryzykownych, w tym korzystanie ze środków psychoaktywnych,
  - eliminowanie z życia szkolnego agresji i przemocy rówieśniczej,
  - uświadamianie niebezpieczeństw związanych z nadużywaniem multimedialnych,
  - wzmacnianie poczucia własnej wartości uczniów, podkreślanie pozytywnych doświadczeń życiowych, pomagających młodym ludziom ukształtować pozytywną tożsamość,
  - uczenie sposobów wyrażania własnych emocji i radzenia sobie ze stresem,
  - uczenie dbałości o zdrowie psychiczne oraz wzmacnianie poczucia oparcia w najbliższym środowisku (rodzina, nauczyciele, specjaliści) w sytuacjach trudnych.
- **Strategia wychowawczo – profilaktyczna czyli zadania, treści i formy wychowawczo – profilaktyczne.**

STRATEGIE WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNE SZKOŁY

- 1. Kształtowanie potencjału intelektualnego** (dążenie do prawdy, znajomość własnych wartości, poszukiwanie i rozwój zainteresowań, ciekawość poznawcza, kreatywność).
- 2. Rozwijanie uczuć i emocji** (kształtowanie wrażliwości emocjonalnej, świadome dokonywanie wyborów, rozwój kultury osobistej i kultury słowa, tolerancja i poszanowanie dla różnych religii, kultur i tradycji).
- 3. Komunikacja społeczna** (formy komunikacji, poszanowanie dla drugiego człowieka, akceptacja praw drugiego człowieka, asertywność, utrwalanie bezpiecznych zachowań, kształtowanie dyscypliny, umiejętność pracy w zespole, inicjowanie

własnej aktywności, kształtowanie przedsiębiorczości, poszanowanie dorobku własnego narodu i lokalnej społeczności, aktywne uczestnictwo w życiu kulturalnym klasy, szkoły, środowiska, rozwijanie samodyscypliny).

4. **Kształtowanie systemu wartości** (obiektywna ocena własnego zachowania, przestrzeganie norm społeczno – moralnych, tworzenie hierarchii wartości, kształtowanie własnej odpowiedzialności, wypracowywanie twórczych postaw, kształtowanie wrażliwości na walory estetyczne i wartości moralne).
5. **Dojrzałość fizyczna** (dbanie o własne ciało, profilaktyka zdrowia fizycznego i psychicznego, kształtowanie prawidłowych postaw wobec przyrody, umiejętność radzenia sobie z problemami, dojrzałość społeczna).

UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

Wszystkie podmioty pracy szkoły: rodzice/prawni opiekunowie, nauczyciele, uczniowie współpracują ze sobą dla osiągnięcia celów wychowawczo – profilaktycznych. Współpraca polega na:

- informowaniu o sukcesach, porażkach, osiągnięciach, trudnościach, problemach ucznia, pracy szkoły, wymaganiach i oczekiwaniach wobec uczniów i rodziców/prawnych opiekunów,
- planowaniu i stymulowaniu rozwoju ucznia na podstawie diagnozy jego potencjału, aspiracji, dążeń ucznia i rodziny,
- rozwiązywaniu problemów, szczególnie związanych z funkcjonowaniem dziecka w szkole; jego uczeniem się, motywacją, zaangażowaniem, wywiązywaniem się z obowiązków, zachowaniem, wypracowanie wspólnych strategii postępowania,
- zjednoczeniu wysiłków podejmowanych w celu stworzenia bezpiecznych warunków nauki oraz zapobiegania zagrożeniom.

Rodzice/prawni opiekunowie:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka,
- wspierają dziecko i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa, troszczą się o jego fizyczny i duchowy rozwój,
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą (współpracują z wychowawcą klasy i innymi nauczycielami uczącymi w klasie),
- zasięgają informacji na temat swoich dzieci w szkole,

- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły,
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci,
- znają i akceptują program wychowawczo – profilaktyczny proponowany przez szkołę,
- uczestniczą w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły,
- uczestniczą w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współtworzą Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny
- Rada Rodziców – uchwała w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny.

Dyrektor:

- dba o prawidłowe funkcjonowanie szkoły, o poziom pracy wychowawczej i opiekuńczej szkoły, o kształtowanie twórczej atmosfery pracy w szkole, stwarza warunki harmonijnego rozwoju psychofizycznego poprzez aktywne działania prozdrowotne,
- wspiera finansowo i organizuje działania wychowawczo-profilaktyczne w środowisku szkolnym,
- stwarza warunki do prawidłowej realizacji celów i zadań szkoły,
- inspirowuje nauczycieli do poprawy istniejących lub wdrożenia nowych rozwiązań w procesie kształcenia, przy zastosowaniu innowacyjnych działań programowych, organizacyjnych lub metodycznych, których celem jest rozwijanie kompetencji uczniów,
- umożliwia uczniom podtrzymanie poczucia tożsamości narodowej, etnicznej i religijnej,
- czuwa nad realizowaniem przez uczniów obowiązku szkolnego,
- stwarza warunki do poszukiwania optymalnych rozwiązań w zakresie budowania systemu działań wspierających kondycję psychiczną uczniów,
- stwarza warunki do przestrzegania w szkole „Wytycznych MEiN, MZ i GIS” obowiązujących w okresie zaistnienia sytuacji zagrażających bezpieczeństwu lub zdrowiu uczniów
- czuwa nad wykorzystaniem lekcji wychowawczych do budowania systemu wsparcia psychicznego uczniów,

- współpracuje z zespołem wychowawców, pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym, oraz Samorządem Uczniowskim, wspomaga nauczycieli w realizacji zadań,
- monitoruje współpracę pedagoga specjalnego z nauczycielami, wychowawcami, innymi specjalistami oraz umacnia wspierającą rolę pedagoga specjalnego w rozpoznawaniu przyczyn niepowodzeń edukacyjnych uczniów lub trudności w ich funkcjonowaniu, w tym barier i ograniczeń utrudniających funkcjonowanie ucznia i jego uczestnictwo w życiu szkoły,
- czuwa nad intensyfikowaniem współpracy nauczycieli i wychowawców z pedagogiem specjalnym, pedagogiem, psychologiem szkolnym oraz pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- czuwa nad wykonywaniem zadań przez specjalistów szkoły,
- ma obowiązek organizowania spotkań szkoleniowych dla nauczycieli,
- dba o zapewnienie bezpieczeństwa na terenie szkoły,
- nadzoruje realizację Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Rada pedagogiczna:

- uczestniczy w diagnozowaniu pracy wychowawczej szkoły i potrzeb w zakresie działań profilaktycznych, w tym w zakresie działań wspierających kondycję psychiczną uczniów po okresie długotrwałej nauki zdalnej i izolacji od bezpośrednich kontaktów z rówieśnikami,
- dostosowuje wymagania związane z realizacją podstawy programowej do zmniejszonej efektywności kształcenia wynikającej z osłabionej kondycji psychicznej uczniów oraz niższej efektywności zdalnego nauczania,
- dokonuje wyboru programów profilaktycznych wspierających uczniów psychicznie i uczących umiejętności radzenia sobie z wyzwaniami czasu epidemii, trwającego konfliktu zbrojnego oraz adaptacji do zmieniających się warunków nauki,
- opracowuje projekt programu wychowawczo-profilaktycznego i uchwała go w porozumieniu z Radą rodziców,
- opracowuje i zatwierdza dokumenty i procedury postępowania nauczycieli w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i uzależnieniami od technologii cyfrowych,
- uczestniczy w realizacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego,

- uczestniczy w ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego.

Wychowawcy klas:

- otaczają indywidualną opieką każdego wychowanka,
- dbają o poczucie bezpieczeństwa i akceptacji ucznia w klasie,
- tworzą warunki wspomagające rozwój ucznia, proces jego uczenia się oraz przygotowania do życia w rodzinie i społeczeństwie,
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia,
- utrzymują kontakt z rodzicami/opiekunami prawnymi uczniów i współdziałają z nimi w sprawach opieki wychowawczej; włączają rodziców/prawnych opiekunów w sprawy programowe i organizacyjne klasy,
- koordynują pracę wychowawczo – profilaktyczną w zespole klasowym,
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec ucznia, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów,
- podejmują działania umożliwiające rozwiązywanie konfliktów w zespole uczniów oraz pomiędzy uczniami a innymi członkami społeczności szkolnej,
- rozpoznają indywidualne potrzeby rozwojowe uczniów, w tym czynników chroniących i czynników ryzyka, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych,
- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno – pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych,
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- dbają o właściwy stosunek uczniów do nauki i o jak najlepsze wyniki nauczania (czuwają nad organizacją i przebiegiem pracy uczniów, interesują się postępami uczniów w nauce, dbają o regularne uczęszczanie uczniów do szkoły, pobudzają do aktywności),
- integrują i kierują zespołem klasowym,
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów,
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego,
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów,

- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji,
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie, uzgadniając z nimi i koordynując ich działania wychowawcze wobec ogółu uczniów, a także wobec tych, którym potrzebna jest indywidualna opieka (dotyczy to zarówno uczniów szczególnie uzdolnionych, jak i z różnymi trudnościami i niepowodzeniami),
- współpracują z dyrekcją szkoły, pedagogiem, pedagogiem specjalnym, psychologiem, logopedą i innymi specjalistami świadczącymi pomoc uczniom (organizację i formy udzielania tej pomocy na terenie szkoły określają przepisy w sprawie zasad udzielania uczniom pomocy psychologicznej i pedagogicznej),
- udzielają pomocy, rad i wskazówek uczniom znajdującym się w trudnych sytuacjach życiowych,
- w razie potrzeby organizują opiekę i pomoc materialną dla uczniów,
- rozpoznają potrzeby uczniów w zakresie ochrony zdrowia psychicznego, w tym zagrożenia wynikające z długotrwałej izolacji społecznej w okresie epidemii, wybuchu konfliktu zbrojnego tuż za granicami kraju,
- wdrażają uczniów do dbania o higienę osobistą i o stan higieniczny otoczenia oraz przestrzegania zasad bezpieczeństwa i higieny pracy w życiu szkolnym i poza szkołą,
- interesują się stanem zdrowia uczniów i porozumiewają się z pielęgniarką szkolną oraz z rodzicami/prawnymi opiekunami w sprawach ich zdrowia,
- zapoznają uczniów swoich klas i ich rodziców z prawem wewnątrzszkolnym i obowiązującymi zwyczajami, tradycjami szkoły,
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno – pedagogiczną, sądami rodzinnymi,
- prowadzą dokumentację nauczania,
- na podstawie dokonanego rozpoznania oraz celów i zadań określonych w Szkolnym Programie Wychowawczo-Profilaktycznym opracowują plan pracy wychowawczej dla klasy na dany rok szkolny, uwzględniając specyfikę funkcjonowania zespołu klasowego i potrzeby uczniów,
- podejmują działania w zakresie poszerzania własnych kompetencji wychowawczych.

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych,

- odpowiadają za życie, zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjść i wyjazdów szkolnych,
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach,
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania,
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności,
- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu,
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań,
- reagują na przejawy depresji, agresji, niedostosowania społecznego i uzależnień uczniów,
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów,
- wspólnie z pedagogiem/psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia,
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą,
- wspierają zainteresowania, pasje i rozwój osobowy ucznia,
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo – profilaktycznego szkoły,
- przestrzegają obowiązujących w szkole procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia młodzieży demoralizacją i przestępczością, a także depresją i innymi negatywnymi skutkami epidemii, trwającego konfliktu zbrojnego,
- udzielają uczniom pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych, skutków długotrwałej izolacji społecznej, ograniczeń i nieprzewidywalnych zmian związanych z epidemią, trwającym konfliktem zbrojnym.

Pedagog specjalny, m.in.:

- współpracuje z nauczycielami, wychowawcami, specjalistami, rodzicami i uczniami w:
  - rekomendowaniu dyrektorowi działań w zakresie zapewnienia aktywnego uczestnictwa uczniów w życiu szkoły oraz tworzeniu warunków dostępności

- architektonicznej, cyfrowej oraz informacyjno-komunikacyjnej osobom ze szczególnymi potrzebami,
- prowadzeniu badań i działań diagnostycznych związanych z rozpoznawaniem indywidualnych potrzeb rozwojowych i edukacyjnych oraz możliwości psychofizycznych uczniów,
  - rozwiązywaniu problemów dydaktycznych i wychowawczych uczniów,
  - udziela pomocy psychologiczno-pedagogicznej w bezpośredniej pracy z uczniami,
  - współpracuje, w zależności od potrzeb, z innymi podmiotami (m.in. poradniami psychologiczno-pedagogicznymi, placówkami doskonalenia nauczycieli, innymi przedszkolami, szkołami i placówkami, organizacjami pozarządowymi, pomocą nauczyciela, pracownikiem socjalnym, asystentem rodziny),
  - przedstawia radzie pedagogicznej propozycje w zakresie doskonalenia zawodowego nauczycieli w zakresie wymienionych wyżej zadań.

Pedagog szkolny/Psycholog szkolny:

- prowadzi badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozuje indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów,
- diagnozuje sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów,
- udziela pomocy psychologiczno – pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb,
- podejmuje działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci,
- minimalizuje skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiega zaburzeniom zachowania oraz inicjuje różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów,
- inicjuje i prowadzi działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych,
- pomaga rodzicom/prawnym opiekunom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów,
- wspiera nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno – pedagogicznej,
- współpracuje z placówkami wspierającymi proces dydaktyczno-wychowawczy szkoły i poszerzającymi zakres działań o charakterze profilaktycznym, w tym z poradnią psychologiczno-pedagogiczną,

- rozwija współpracę z nauczycielami, wychowawcami, a także pracownikami poradni psychologiczno-pedagogicznych w celu szybkiego i skutecznego reagowania na zaobserwowane problemy uczniów,
- promuje budowanie dobrych, wzajemnych relacji pomiędzy wszystkimi grupami społeczności szkolnej, jako czynnika zwiększającego skuteczność i efektywność udzielanego wsparcia.

Uczniowie:

- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa,
- znają i przestrzegają normy zachowania obowiązujące członków społeczności szkolnej,
- współorganizują imprezy i akcje szkolne,
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swe prawo do samorządności,
- kierują swym rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni,
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko,
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej,
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (statutu, programu wychowawczo – profilaktycznego).

Samorząd uczniowski:

- jest inspiratorem i organizatorem życia kulturalnego uczniów szkoły, działalności oświatowej, sportowej oraz rozrywkowej zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami organizacyjnymi w porozumieniu z dyrektorem,
- uczestniczy w diagnozowaniu sytuacji wychowawczej szkoły,
- uczestniczy w poszukiwaniu nowych rozwiązań na rzecz budowania szkolnego systemu ochrony zdrowia psychicznego uczniów,
- współpracuje z Zespołem wychowawców i Radą pedagogiczną,
- prowadzi akcje pomocy dla potrzebujących kolegów,
- reprezentuje postawy i potrzeby środowiska uczniowskiego,
- propaguje ideę samorządności oraz wychowania w demokracji,
- dba o dobre imię i honor szkoły oraz wzbogaca jej tradycję,
- może podejmować działania z zakresu wolontariatu.

Treści programu realizowane będą podczas:

- zajęć edukacyjnych,
  - zajęć z wychowawcą,
  - zajęć z pedagogiem szkolnym/psychologiem szkolnym,
  - zajęć warsztatowych prowadzonych przez specjalistów,
  - zajęć pozalekcyjnych,
  - konkursów,
  - wycieczek, imprez szkolnych i klasowych.
- **Ceremoniał i tradycje szkoły.**

Ceremoniał szkolny jest ukształtowanym zbiorem zasad i przepisów określających zespołowe i indywidualne zachowanie osób. Tradycje i symbole szkoły zostały opisane w rozdziale 9 statutu.

- **Plan realizacji zadań wychowawczo-profilaktycznych.**

Sfery wspomaganie rozwoju dziecka:

1. Fizyczna

Zadania	Działania	Odpowiedzialni
Kształtowanie właściwej postawy wobec zdrowia i życia jako najwyższych wartości	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie regularnych przesiewowych badań lekarskich • Organizowanie pogadarek dotyczących higienicznego trybu życia • Filmy edukacyjne, spotkania ze specjalistami • Rozwijanie potrzeby dbałości o własne zdrowie • Opracowanie i upowszechnianie materiałów z zakresu edukacji zdrowotnej, ze szczególnym uwzględnieniem zdrowego żywienia i aktywności fizycznej, skierowanych do nauczycieli i rodziców/ opiekunów prawnych • Organizowanie/prowadzenie pogadarek dotyczących higienicznego trybu życia • Organizowanie/prowadzenie pogadarek na temat zagrożeń zdrowotnych, jakie niosą ze sobą ryzykowne zachowania • Kształtowanie postawy gotowości do pomocy 	Pielęgniarka szkolna Stomatolog Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny

	<p>w obliczu zagrożenia</p> <ul style="list-style-type: none"> • Uczenie zasad udzielania pierwszej pomocy • Kształtowanie świadomości własnego ciała – zmian zachodzących w okresie dojrzewania u obu płci • Wyzwalanie chęci bycia silnym i zdrowym • Udział w programach dotyczących promocji zdrowego trybu życia organizowanych aktualnie przez Ministerstwo Edukacji i Nauki 	
Promowanie aktywności fizycznej, czynnego wypoczynku	<ul style="list-style-type: none"> • Uczenie zasad zdrowej rywalizacji, zasad BHP • Zachęcanie i wspieranie uczniów do rozwijania ich aktywności fizycznej • Organizowanie zajęć pozalekcyjnych • Projekty aktywizujące uczniów • Udział w zawodach, konkursach, akcjach • Pogadanki, filmy edukacyjne, spotkania ze specjalistami • Propagowanie czynnego wypoczynku • Organizowanie wycieczek klasowych i szkolnych 	<p>Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny</p>
Nauka samodzielności	<ul style="list-style-type: none"> • Wdrażanie do samodzielności w czynnościach samoobsługowych • Wdrażanie do dbania o zaspokojenie swoich potrzeb • Zapewnienie uczniowi zaufanego miejsca, do którego może zgłosić się o pomoc • Tworzenie map "Gdzie znajdę pomoc" • Uczenie planowania i dobrej organizacji własnej pracy 	<p>Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny</p>
Rozwijanie potrzeby dbałości o zdrowe życie	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja/prowadzenie programów profilaktycznych m.in. Smak życia - debata o dopalaczach, Spójrz inaczej, warsztatów realizowanych w ramach systemowej profilaktyki społecznej przy współudziale Urzędu Miasta Sosnowiec, Stowarzyszeń • Uświadamianie zagrożeń, takich jak uzależnienia, przemoc i dostarczanie informacji na temat reagowania na tego typu problemy • Przeciwdziałanie paleniu papierosów, spożywaniu alkoholu, zażywaniu substancji psychoaktywnych • Działalność informacyjna o zagrożeniach • Doskonalenie nawyków prozdrowotnych 	<p>Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw świadomego konsumenta • Zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się higieny osobistej i aktywności fizycznej • Uświadamianie konieczności zachowania bezpieczeństwa (uczenie rozpoznawania substancji szkodliwych dla zdrowia, zasad zażywania leków) • Projekcja filmów o tematyce zdrowotnej, utwory literackie – analiza pod kątem zdrowotnym, prezentacje multimedialne <p>Działania promujące zdrowie:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Przestrzeganie zasad higieny • Ćwiczenia śródlekcyjne w czasie lekcji • Zapoznanie się z aktualną piramidą zdrowego żywienia • Zdrowe żywienie – zapobieganie otyłości • Wpływ aktywności fizycznej na zdrowie – prezentacje • Prace plastyczne o zdrowiu - konkursy • Udział dzieci i młodzieży w dodatkowych zajęciach sportowych w ramach sks • Ćwiczenia dodatkowe dla uczniów z nadwagą i otyłością • Pogadanki na temat zdrowia i przyjmowania prawidłowej postawy ciała • Ćwiczenia oddechowe • Ćwiczenia usprawniające równowagę i koordynację ruchową • Wdrażanie do codziennej porannej gimnastyki • Redukowanie stresu – prezentacja metod radzenia sobie ze stresem • Obliczanie BMI – analiza wyników • Rysowanie wizualizacji i komiksów o tematyce zdrowotnej • Projekt edukacyjny o zdrowiu na wybrany temat • Prelekcja o substancjach szkodliwych dla zdrowia. Nałogi: nikotynizm, alkoholizm, narkomania, lekomania, uzależnienie od multimedii • Przestrzeganie zasad higieny pracy i wypoczynku 	
--	---	--

	<ul style="list-style-type: none"> • Dobra organizacja dnia, tworzenie planu dnia, tygodnia • Organizacja kreatywnych zajęć i zabaw 	
Rozwijanie postaw proekologicznych	<ul style="list-style-type: none"> • Uwrażliwianie na zagrożenia związane z niszczeniem środowiska naturalnego • Kształtowanie postaw sprzyjających środowisku naturalnemu (segregacja odpadów, oszczędność wody, energii, zbiórka makulatury i innych surowców wtórnych) • Wpajanie nawyku utrzymywania ładu i porządku w miejscach publicznych i w środowisku naturalnym • Udział w projektach edukacyjnych związanych z ekologią • Konkursy wiedzy ekologicznej 	Nauczyciele Wychowawcy

2. Emocjonalna

Zadania	Działania	Odpowiedzialni
Zapewnienie właściwych warunków do pracy umysłowej w szkole i modelowanie w domu	<ul style="list-style-type: none"> • Właściwa organizacja roku szkolnego, plan lekcji uwzględniający higienę pracy umysłowej, prawidłowa organizacja przerw międzylekcyjnych • Dbłość o ład i dyscyplinę podczas lekcji • Stosowanie zasady indywidualizacji nauczania, stopniowania trudności • Nauka właściwego planowania czasu przeznaczonego na naukę i wypoczynek • Organizacja/prowadzenie zajęć dotyczących zarządzania czasem • Budowanie poczucia bezpieczeństwa w klasie i szkole; nie wzbudzanie niepotrzebnego lęku czy chaosu • Regularne poradnictwo indywidualne dla rodziców • Pogadanki, prelekcje 	Dyrektor Nauczyciele Wychowawcy
Kształtowanie świadomości rodziców i uczniów dotyczących czynników	<ul style="list-style-type: none"> • Regularne poradnictwo indywidualne dla rodziców • Prelekcje • Wspieranie wychowawczej funkcji rodziny poprzez umożliwienie udziału rodziców 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny

wspomagających naukę	w formach doskonalenia umiejętności wychowawczych (warsztaty, możliwość korzystania z odpowiedniej literatury itd.)	Psycholog szkolny
Rozwijanie umiejętności interpersonalnych	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych • Rozpoznawanie mocnych i słabych stron uczniów oraz ich potencjalnych możliwości, a także funkcjonowania zespołu klasowego • Organizacja/prowadzenie zajęć integrujących klasy • Organizacja/prowadzenie zajęć o komunikacji interpersonalnej, konfliktach i negocjacjach • Organizacja/prowadzenie zajęć uczących współpracy • Rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji • Uświadamianie konieczności ponoszenia konsekwencji własnych decyzji, odpowiedzialności za własne zachowania 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny
Rozwijanie umiejętności radzenia sobie z własnymi emocjami	<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie poczucia bezpieczeństwa • Organizacja/prowadzenie zajęć o radzeniu sobie z sukcesem, porażką oraz stresem • Rozwijanie empatii • Kreowanie zdrowego, bezpiecznego i przyjaznego środowiska • Doskonalenie umiejętności rozumienia uczuć i ich wyrażania • Organizacja/prowadzenie zajęć na temat kontrolowania swoich emocji • Organizacja/prowadzenie zajęć na temat agresji i radzenia sobie z nią • Kształcenie umiejętności rozwiązywania problemów bez użycia siły • Rozbudzanie wiary we własne siły (wzmacnianie pozytywnej samooceny uczniów, ich wiary w swoje możliwości) 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny
Kształtowanie postaw i zachowań chroniących zdrowie psychiczne	<ul style="list-style-type: none"> • Rozwijanie poczucia własnej wartości poprzez poszukiwanie i wzmacnianie mocnych stron uczniów, wzmacnianie potrzeby uznania • Prezentowanie sposobów pokonywania własnych słabości oraz akceptowania ograniczeń i niedoskonałości • Rozwijanie zainteresowań i pasji • Uczenie sposobów radzenia sobie ze stresem 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog

	<ul style="list-style-type: none"> • Uczenie strategii postępowania w tzw. sytuacjach trudnych dotyczących życia codziennego • Nauka asertywności • Nauka obniżania napięcia • Dostarczanie informacji o zagrożeniach celem opóźniania inicjacji i przeciwdziałania pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych • Poszerzanie wiedzy uczniów na temat wpływu sytuacji kryzysowej na funkcjonowanie w szkole oraz możliwości uzyskania pomocy w szkole i poza szkołą • Rozwijanie potencjałów i koncentrowanie się na mocnych stronach dzieci i młodzieży – wzmacnianie potencjału zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży przez wsparcie pozytywnego i harmonijnego rozwoju, kształtowanie osobowości, umiejętności osobistych i społecznych, udzielanie wsparcia w rozwiązywaniu problemów i kryzysów rozwojowych, podnoszenie odporności psychicznej i poprawę funkcjonowania emocjonalnego; zapobieganie zaburzeniom psychicznym • Wspieranie zdrowia psychicznego uczniów • Wspieranie uczniów, u których rozpoznano objawy depresji lub obniżenia kondycji psychicznej poprzez indywidualne rozmowy wspierające z każdym uczniem, jego rodzicami, ustalanie zakresu dalszych działań • Rozpoznanie potrzeb i zagrożeń uczniów z Ukrainy wynikających z ich sytuacji kryzysowej poprzez indywidualne rozmowy wspierające z każdym uczniem, jego rodzicami, ustalanie zakresu dalszych działań • Zapewnienie dostępności pomocy psychologiczno-pedagogicznej uczniom 	szkolny
Przygotowanie uczniów do dalszej edukacji szkolnej	<ul style="list-style-type: none"> • Pomoc w poszukiwaniu i określaniu celów życiowych • Dostarczanie podstawowej wiedzy na temat procesu podejmowania decyzji • Rozpoznawanie własnych predyspozycji i ograniczeń 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny

	<ul style="list-style-type: none"> • Wskazywanie roli zainteresowań, umiejętności i cech osobowości w planowaniu dalszej edukacji szkolnej • Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za własne wybory • Motywowanie i kształtowanie właściwej postawy wobec nauki i pracy • Realizacja programu doradztwa zawodowego • Kształtowanie aktywnej postawy wobec przyszłej pracy zawodowej oraz wymagań rynku pracy • Współpraca z instytucjami w celu uzyskania informacji o sytuacji na lokalnym rynku pracy • Warsztaty z doradcą zawodowym dla klas VII i VIII 	Psycholog szkolny Doradca zawodowy
--	---	---------------------------------------

3. Intelktualna

Zadania	Działania	Odpowiedzialni
Rozpoznanie i rozwijanie możliwości, uzdolnień i zainteresowań uczniów	<ul style="list-style-type: none"> • Przeprowadzanie w klasach diagnoz i ankiet wstępnych, • Obserwacje podczas bieżącej pracy 	Nauczyciele Wychowawcy
Wspieranie rozwoju ucznia i zapewnienie każdemu wychowankowi rozwoju na miarę jego możliwości	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł • Rozwijanie umiejętności wnioskowania • Konkursy, olimpiady i inne akcje dydaktyczne, artystyczne • Organizacja/prowadzenie kół zainteresowań • Organizacja/prowadzenie zajęć dla uczniów mających problemy w nauce • Nauka bezpiecznego korzystania z technologii informacyjno – komunikacyjnych • Kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów • Organizowanie pomocy uczniom ze specjalnymi potrzebami edukacyjnymi • Kształtowanie w uczniach nawyku ciągłego doskonalenia się i potrzeby uczenia się przez 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny

	całe życie	
Przygotowanie ucznia do funkcjonowania w grupie szkolnej i efektywnego w niej działania	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja/prowadzenie zajęć adaptacyjnych o charakterze integracyjnym • Organizacja/prowadzenie zajęć z autopromocji • Doskonalenie kompetencji społecznych • Doskonalenie umiejętności przeciwstawiania się presji rówieśniczej i wyrażania własnych opinii • Dostarczanie informacji przeciwdziałających rozprzestrzenianiu zjawiskowi cyberprzemocy i budujących bezpieczeństwo uczniów w sieci 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny
Rozwijanie kompetencji czytelniczych oraz upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci	<ul style="list-style-type: none"> • Zorganizowanie i przeprowadzenie lekcji bibliotecznych • Stwarzanie możliwości praktycznego wykorzystywania wiedzy • Konkursy czytelnicze zachęcające do czytania • Pokaz nowości wydawniczych wartych przeczytania • Wykorzystywanie albumów, encyklopedii, czasopism dziecięcych, przewodników turystycznych do gromadzenia wiadomości na zadany temat 	Nauczyciele Bibliotekarz
Kształtowanie postawy mądrego dysponowania pieniędzmi poprzez praktykę oszczędzania.	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia z elementami przedsiębiorczości w trakcie których uczeń nabywa umiejętności: odpowiedzialnego i mądrego dysponowania pieniędzmi, pozytywnego spojrzenia na oszczędzanie, przeznaczania pieniędzy na konkretny cel, racjonalnego i systematycznego zarządzania finansami, zasad funkcjonowania instytucji bankowej i rachunku bankowego • Akcje promujące oszczędzanie i mądre dysponowanie pieniędzmi 	Nauczyciele
Wyłanianie talentów, rozwijanie uzdolnień; tworzenie warunków rozwoju indywidualnych zainteresowań	<ul style="list-style-type: none"> • Przygotowanie oferty zajęć pozalekcyjnych i kółek zainteresowań • Wspieranie uczniów podczas przygotowań do konkursów i olimpiad • Indywidualna praca z uczniem zdolnym • Wyjścia do muzeum, teatru, na wystawy, udział w życiu kulturalnym miasta • Przygotowanie programów artystycznych na uroczystości szkolne, prezentowanie talentów na forum szkoły • Przeprowadzenie przez nauczycieli zajęć 	Nauczyciele Wychowawcy

	lekcyjnych z wykorzystaniem aktywizujących metod pracy	
Przygotowanie uczniów do praktycznego wykorzystania wiedzy	<ul style="list-style-type: none"> • Podnoszenie kompetencji korzystania z technologii informacyjnych i komputerowych • Nauka zachowań w sytuacjach zagrażających zdrowiu i życiu oraz w obliczu prób wyrządzenia krzywdy – Trening zachowań bezpiecznych 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny
Rozwijanie umiejętności rozpoznawania własnych uzdolnień	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia realizowane w ramach WSDZ • Zajęcia z orientacji zawodowej w klasach VII - VIII 	Wychowawcy Doradca zawodowy Nauczyciele
Dostarczanie wiedzy na temat technik skutecznego uczenia się	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja/prowadzenie zajęć dotyczących technik skutecznego uczenia się • Kształtowanie umiejętności pracy umysłowej 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny
Podnoszenie efektów kształcenia poprzez uświadamianie wagi edukacji i wyników egzaminów zewnętrznych	<ul style="list-style-type: none"> • Lekcje wychowawcze poświęcone tej tematyce • Organizacja szkolnych konkursów • Rozpropagowanie stypendiów za wyniki w nauce i osiągnięcia sportowe, nagród za najwyższą średnią i najlepszą frekwencję 	Nauczyciele Wychowawcy

4. Społeczna

Zadania	Działania	Odpowiedzialni
Rozbudzenie szacunku dla praw i obowiązków wobec samego siebie i innych ludzi	<ul style="list-style-type: none"> • Podkreślanie korzyści ze znajomości prawa w codziennym życiu • Kształtowanie przekonania o społecznym wymiarze istnienia osoby ludzkiej, a także o społecznym aspekcie bycia uczniem szkoły • Zapoznanie z obowiązującym prawem szkolnym • Zapoznanie z prawami obywatelskimi • Nauka i kontrola przestrzegania norm i zasad obowiązujących w szkole • Kształtowanie wrażliwości na potrzeby innych ludzi • Rozwiązywanie konfliktów klasowych 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny

	<ul style="list-style-type: none"> i szkolnych m.in. poprzez mediacje • Działalność szkolnego wolontariatu 	
Kształtowanie u uczniów postaw chroniących	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie asertywności • Organizacja/prowadzenie zajęć z zakresu tematyki cyberprzemocy oraz innych zagrożeń współczesnego życia • Organizowanie różnych form dostarczania rzetelnych, dostosowanych do specyfiki odbiorców informacji o konsekwencjach zachowań ryzykownych • Współpraca z organizacjami i fundacjami działającymi na rzecz młodzieży • Popularyzacja bazy danych o miejscach pomocowych 	<p>Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny</p>
Podnoszenie poziomu dyscypliny szkolnej	<ul style="list-style-type: none"> • Regularne nadzorowanie uczniów na zajęciach szkolnych • Systematyczny monitoring absencji uczniów; Współpraca z sądem rodzinnym w tym zakresie • Zwiększenie współpracy z rodzicami w zakresie kontroli obowiązku szkolnego • Podejmowanie działań zgodnie z procedurami wobec uczniów wagarujących, agresywnych • Uświadamianie uczniom i rodzicom konsekwencji wynikających ze złego zachowania • Konsekwentne egzekwowanie obowiązków ale i przestrzeganie praw 	<p>Dyrektor Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny</p>
Integracja i rozwój grup klasowych	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia integrujące • Wycieczki • Imprezy klasowe • Działania samorządu szkolnego i klasowego 	<p>Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny</p>
Działania wpływające na poprawę relacji międzyosobowych w społeczności szkolnej i w rodzinie.	<ul style="list-style-type: none"> • Budowanie prawidłowych relacji z bliskimi i nauczycielami • Przegląd sposobów radzenia sobie ze stresem • Prezentacja przyczyn i sposobów rozwiązywania konfliktów • Poznawanie strategii radzenia sobie z trudnościami • Nauka zwracania się o pomoc i wsparcie • Rozwijanie empatii • Zainteresowania i pasje - ich wpływ na własne 	<p>Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny Pracownicy Dyrektor</p>

	<p>samopoczucie (wywiad z człowiekiem sukcesu, prezentacje)</p> <ul style="list-style-type: none"> • Zachowania asertywne (trening umiejętności) 	
<p>Kształtowanie postaw patriotycznych i obywatelskich</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw szacunku wobec godła i hymnu państwowego • Umacnianie więzi ze społecznością lokalną i państwową • Kształtowanie postaw demokratycznych • Rozwijanie szacunku dla kultury i dorobku narodowego • Uczestniczenie w kulturze • Apele i akademie z okazji świąt państwowych • Świątowanie rocznic i wydarzeń patriotycznych • Spektakle teatralne i seanse filmowe • Wizyty na wystawach i w muzeach • Projekty edukacyjne • Wycieczki edukacyjne • Konkursy • Lekcje wychowawcze, pogadanki, prelekcje, akcje charytatywne, programy ogólnopolskie, lokalne, akcje szkolne 	<p>Nauczyciele Wychowawcy</p>
<p>Poszanowanie i pielęgnowanie zwyczajów regionalnych, tradycji i wartości kultury</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z historią i kulturą własnego regionu • Udział w lokalnych inicjatywach kulturalnych • Ukazywanie różnorodności dziedzictwa i poszukiwań w sferze kultury • Ukazywanie podobieństw i różnic między ludźmi, zrozumienie, tolerancja • Wycieczki, tematyczne lekcje 	<p>Nauczyciele Wychowawcy</p>
<p>Rozwijanie umiejętności i postaw pozwalających poprawnie funkcjonować w społeczeństwie</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Uczenie sposobów prawidłowego komunikowania się • Dbłość o kulturę języka • Uczenie zasad właściwego zachowania się z uwzględnieniem sytuacji i miejsca • Dostarczanie wiedzy z zakresu prawa oświatowego, rodzinnego i postępowania w sprawach nieletnich • Promowanie postawy obywatelskiej • Promowanie działalności charytatywnej • Rozwijanie empatii • Kształtowanie postaw tolerancji • Rozwijanie umiejętności współpracy w grupie 	<p>Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog</p>

	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie postaw i zachowań sprzyjających budowaniu właściwych relacji z drugim człowiekiem • Uczenie działania zespołowego, tworzenia klimatu dialogu i efektywnej współpracy, umiejętności słuchania innych i rozumienia ich poglądów • Kształtowanie postawy asertywności • Podkreślanie znaczenia rodziny • Wspieranie wychowawczej funkcji rodziny • Uczenie szacunku i właściwej postawy dla płci przeciwnej • Podkreślanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa 	szkolny
Wspieranie samorządności uczniowskiej	<ul style="list-style-type: none"> • Zapoznanie z planem pracy szkoły • Współdziałanie uczniów w realizowaniu zadań uwzględnionych w planie pracy szkoły • Stosowanie procedur demokratycznych w działalności społeczności uczniowskiej • Wybory samorządów klasowych oraz samorządu szkolnego • Usprawnianie pracy samorządu uczniowskiego • Opracowanie planu pracy samorządu uczniowskiego • Zgłaszanie inicjatyw do planu pracy szkoły na kolejny rok szkolny • Doradztwo i pomoc w organizacji przedsięwzięć uczniowskich 	Nauczyciele Wychowawcy Opiekunowie SU

5. Aksjologiczna/duchowa

Zadania	Działania	Odpowiedzialni
Podkreślanie roli uniwersalnych wartości w życiu człowieka	<ul style="list-style-type: none"> • Pogadanki dotyczące różnych religii i postaw kulturowych • Lekcje religii/etyki, języka polskiego, wdż, historii o tematyce wartości • Udział w akademiach, apelach, konkursach, akcjach charytatywnych 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny
Upowszechnianie znajomości praw	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja/prowadzenie zajęć dotyczących praw przysługujących każdemu człowiekowi 	Nauczyciele Wychowawcy

przysługujących człowiekowi	<ul style="list-style-type: none"> • Udział w konkursach, akcjach informacyjnych • Kształtowanie szacunku do ludzi, wrażliwości na potrzeby drugiego człowieka, prawidłowe rozumienie wolności jednostki oparte na poszanowaniu osoby ludzkiej • Działalność charytatywna, wolontariat szkolny 	Pedagog szkolny Psycholog szkolny Szkolny Klub Wolontariatu
Kształtowanie prawidłowych postaw moralnych	<ul style="list-style-type: none"> • Kształtowanie umiejętności dokonywania wyborów moralnych 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny
Kształtowanie umiejętności odróżniania dobra od zła	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja/prowadzenie zajęć z psychoprofilaktyki • Kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła • Uczenie właściwego pojęcia tolerancji, odwagi w reagowaniu na niesprawiedliwość, krzywdę drugiego człowieka, agresję 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny
Kształtowanie u uczniów umiejętności samooceny	<ul style="list-style-type: none"> • Zajęcia dotyczące umiejętności oceniania i korygowania własnego postępowania • Kształtowanie umiejętności dokonywania wyborów moralnych • Rozmowy indywidualne • Samoocena zachowania • Ocena zachowania przez zespół klasowy • Podkreślanie potrzeby ciągłego doskonalenia siebie jako jednostki, członka rodziny i społeczeństwa 	Nauczyciele Wychowawcy Pedagog szkolny Psycholog szkolny
Kształtowanie wrażliwości estetycznej uczniów	<ul style="list-style-type: none"> • Organizowanie wyjść na spektakle teatralne, premiery filmowe, wystawy • Organizacja wewnątrzszkolnych konkursów artystycznych oraz uczestnictwo w konkursach międzyszkolnych • Organizowanie spotkań z osobliwościami świata, kultury i sztuki • Wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką • Uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska szkolnego, lokalnego 	Nauczyciele Wychowawcy

- **Tryb postępowania w trudnych sytuacjach**

Wykaz procedur, strategii reagowania w sytuacjach trudnych, interwencyjnych znajduje się w poniższym dokumencie:

Procedury postępowania i reagowania.

- **Ewaluacja**

Ewaluacja programu polega na systematycznym gromadzeniu informacji na temat prowadzonych działań, w celu ich modyfikacji i podnoszenia skuteczności programu wychowawczo-profilaktycznego. Ewaluacja przeprowadzana będzie poprzez:

1. obserwację zachowań uczniów i zachodzących w tym zakresie zmian,
2. analizę dokumentacji,
3. metody sondażu diagnostycznego (przeprowadzanie ankiet, kwestionariuszy wśród uczniów, rodziców i nauczycieli),
4. grupowe wywiady zogniskowane (m.in. rozmowy z rodzicami),
5. wymianę spostrzeżeń w zespołach wychowawców i nauczycieli,
6. analizy przypadków.

Ewaluacja programu przeprowadzana będzie w każdym roku szkolnym przez zespół ds. Ewaluacji Szkolnego Programu Wychowawczo-Profilaktycznego powołany przez dyrektora. Zadaniem Zespołu jest opracowanie planu ewaluacji, organizacja badań oraz opracowanie wyników. Z wynikami prac zespołu w formie raportu ewaluacyjnego zostanie zapoznana rada pedagogiczna i rada rodziców.

Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny został uchwalony przez Radę Rodziców w porozumieniu z Radą Pedagogiczną Szkoły Podstawowej nr 32 im. Leona Kruczkowskiego w Sosnowcu w dniu ....09.2023r.